

Motion till riksdagen

1988/89:K814

av Bo Finnkvist m.fl. (s)

Ersättning i samband med politiska uppdrag

Många undersökningar har visat att LO-medlemmarna och då främst de privatanställda som står i produktionen är kraftigt underrepresenterade i politiska församlingar i kommuner och landsting. Medlemmar ute på arbetsplatserna är alltså mycket dåligt representerade i politiska församlingar. Det finns många orsaker till att stimulera politiskt arbete. Det stärker demokratin och tillför erfarenheter till politiken från hela samhället.

Det finns å andra sidan många hinder som är svåra att riva. Utbildning, obekväma arbetstider, slitsamma jobb etc. och sist men inte minst ersättningsfrågan. Ersättningen i samband med politiska uppdrag missgynnar i allmänhet privatanställda. Detta förhållande gäller också för tjänstemän i privat anställning och i stor utsträckning LO-grupper i offentlig anställning.

1983 ändrades kommunallagen på ett sådant sätt att kommuner och landsting fick möjligheter att betala förlorad arbetsförtjänst till förtroendevalda. Mindre än hälften av landets kommuner och landsting har utnyttjat denna möjlighet. I många fall har man också fastställt ersättningsnormer som inte är tillfredsställande. Man kan exempelvis i en del fall få ersättning enbart för sammanträdestiden efter uppvisande av intyg från arbetsgivaren. Att man måste tvätta sig och byta kläder och att man går skift m.m. ingår inte alla gånger i ersättningsnormernas utformning. Bl.a. dessa förhållanden ställer krav på längre ledighet än sammanträdet längd om man skall undanröja hindren.

En del kommuner har också gjort så att man helt enkelt har höjt arvodet kraftigt så att det täcker in förlorad förtjänst. Det innebär att den som genom avtal har sin arbetsförtjänst kvar vid politiska uppdrag har ännu bättre betalt än förut. För att komma till rätta med dessa orättvisor som också är ett hinder för större delen av landets befolkning mot att delta i politiskt arbete måste man säkert lagstifta i frågan. Detta är också viktigt för demokratin och det är en rättvisefråga.

Lagreglerna bör utformas så att det klart och tydligt framgår att förlorad arbetsförtjänst skall ersättas utöver eventuellt arvode. De bör också få en utformning som innebär att förtroendevalda har rimlig tid till att exempelvis byta kläder och resa till sammanträdet. Detta kan ta lång tid ibland p.g.a. smutsiga jobb, långa avstånd m.m. Reglerna bör också möjliggöra för skiftarbetare att ta kompensationsledigt i vissa situationer, exempelvis när en förtroendevald arbetar på natten och skall sammanträda på dagtid. Tid till vila mellan arbetets slut på morgonen och sammanträdet början skall finnas. I annat fall skall man ha rätt att sluta arbetet tidigare i en del fall för att sova.

Det är ur demokratisk synpunkt viktigt att ersättningsfrågan i samband med politiska uppdrag får en lösning genom lagstiftning och att ersättningsreglerna utformas så att alla kan vara delaktiga i det politiska arbetet utan ekonomiska förluster som följd.

Mot. 1988/89
K814

Hemställan

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om behovet av lagstiftning om ersättningsbestämmelser i samband med politiska uppdrag.

Stockholm den 24 januari 1989

Bo Finnkvist (s)

Lisbeth Staaf-Igelström (s)

Björn Ericson (s)

Sven-Åke Nygårds (s)